

SÁRKESZI TELEPÜLÉSTERV
KÉSZÍTÉS
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

MEGBÍZÓ:

Sárkeszi Község Önkormányzata
8144 Sárkeszi, Petőfi Sándor u. 45

FELELŐS TERVEZŐ:

Bodó Beáta
településtervező
8000 Székesfehérvár, Rába utca 22.

Tartalomjegyzék:

1. JÖVŐKÉP	3
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan..3	
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése	3
2. Stratégia.....	6
2.1. A rövid, közép- és hosszútávú területi, tematikus és ágazati fejlesztési célok meghatározása	6
2.1.1. Hosszútávú fejlesztési célok.....	6
2.1.2. Középtávú fejlesztési célok	7
2.1.3. Rövidtávú fejlesztési célok.....	7
2.2. A településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggéseinek vázlata	8
2.3. Az integrált és tematikus beavatkozási területeknek a meghatározása	9
2.4. Az épített és természeti örökség védelme követelményeinek meghatározása.....	10
2.5. A fejlesztési célok megvalósításához szükséges céladatok.....	10
2.5.1. Társadalmi adatok.....	10
2.5.2 Gazdasági adatok.....	10
2.5.3 Környezeti adatok.....	11
3. Cselekvési program	11
3.1. Helyi gazdaság fejlesztése.....	11
3.2. Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása.....	12
3.3. Infrastruktúra fejlesztése	12
3.4. Épített környezet fejlesztése	13
3.5. Tájpotenciál fenntartása, erősítése.....	13
3.6. Fejlesztési célok anyagi forrásainak megteremtése.....	14

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Sárkeszi településfejlesztési terve hosszútávra kijelöli a település helyét a megyei és a járási település-hálózatban, bemutatja a község társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. A jövőkép meghatározásakor az önkormányzat egy új szemlélet szerinti fejlődést szeretne a településen megvalósítani.

A település jövőképe a helyi társadalmi és gazdasági szereplők aktív közreműködésével és bevonásával készült. Sárkeszi jövőképe a település elsősorban földrajzi adottságaira, társadalmi, gazdasági lehetőségeire, valamint erőforrásaira (környezeti értékei, infrastruktúra, hagyományok) épít, valós, megvalósítható célokat határoz meg.

A fejlesztési terv alapja, hogy a község Fejér megye nyugati részén a Sárrét nyugati oldalán **élhető, vonzó** település legyen.

Sárkeszi településfejlesztésének célja, hogy földrajzi elhelyezkedéséből fakadó természeti értékeit és az abban rejlő potenciálját kihasználva, **élhető** környezetet, komfortos vidéki életet biztosítson az itt élők számára. A természeti környezet és a gazdaság fenntartható együttélését biztosítsa, lakóinak tudást, munkát és felüdülést teremtsen, adjon esélyt, felemelkedési lehetőséget a rászorulóknak.

Nyitott legyen a gazdaságfejlesztés elősegítése érdekében a szükséges változásokra. Támogassa a társadalmi és gazdasági szereplők betelepülését, az idegenforgalom-, a turizmus fejlesztését, fogadja be az idelátogatókat.

Legyen **vonzó** a vállalkozások, letelepülni szándékozók és a fiatalok számára, támogassa a lakosság helyben maradását és helyben foglalkoztatását.

A település jövőképe:

Sárkeszi harmóniában a természettel biztosítja lakói számára a komfortos élet minőségét és vonzó település a mezőgazdasághoz kapcsolódó befektetők számára.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

Szubszidiaritás és decentralizáció elve

A szubszidiaritás elve alapján a területpolitikában egy térség fejlesztését azon a legalacsonyabb területi szinten kell kialakítani és végrehajtani, ahol a feladat elvégzéséhez a legtöbb információ áll rendelkezésre és a legtöbb érdek kapcsolódik a feladat megvalósításához. Mindez akkor lehet hatékony, ha a gazdasági, társadalmi, politikai döntéshozatal is alacsonyabb területi szinteken jelenik meg, így törekedve a fejlesztési döntések és eszközök területi decentralizálására.

Térségi és táji szemlélet elve

A területfejlesztés nem csak adminisztratív, települési- és területegységeket érint, hanem a földrajzi tájak életét is befolyásolja. A tájak a természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi-gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszerek, melyekben az egyes tájalkotó

elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, napsugárzás, növény- és állatvilág, társadalom) érintő beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő tájak sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni. A fejlesztési beavatkozásokat a tájak területi rendszereibe integrálni kell, hogy illeszkedjenek a helyi táji adottságokhoz, támaszkodjanak a tájak erőforrásaira, hozzájárulva azok védelméhez és kibontakozásához is.

Fenntarthatóság elve

A fejlesztési beavatkozások esetében fenntarthatóságot, biztonságot nem csak általában, globálisan kell értelmezni, hanem az egyes társadalmi, gazdasági, környezeti alrendszerek alkotta területi rendszerek (térségek) összefüggésében is. A fenntarthatóság alapelve minden ágazat irányában a fejlesztéspolitika azon korlátját fogalmazza meg, mely szerint a mai fejlesztések és a fejlesztések alapját adó erőforrás-gazdálkodás nem veszélyeztetheti a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék. A fenntartható területi rendszerekben a térségi gazdasági folyamatok nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését, az értékhordozó kultúrák eltűnését, ugyanakkor magas szinten biztosítják a társadalom létfeltételeit.

Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

A területfejlesztési politikának fokozottan figyelembe kell vennie a globális, európai, nagytérségi vagy nemzeti szintű gazdasági-társadalmi trendeket a különböző szintű, és helyzetű térségekben. A várható hátrányokat megelőzve, az előnyöket kihasználva jövőorientált, proaktív cselekvési terveket kell alkotni, és nem csak a már bekövetkezett változásokra fogalmazni meg válaszintézkedéseket. A területi tervezés során az egyes célcsoportokat érintő gazdasági-társadalmi célok eléréséhez olyan területfejlesztési tevékenység szükséges, amely a sokszínű partnerségi együttműködések révén több termelőágazat kooperációjából, a szolgáltatások, ill. szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális közigazgatási tevékenységek összekapcsolódásából épül fel. Ezek az elemek területi alapon, a beavatkozás terében integrálódnak egymással, koordináltan, szervesen, lehetőleg szinergikusan összefonódó akciókat alkotnak.

Hatékony és koncentráció elve

A településfejlesztési terv a koncentráció érvényesítésére törekszik a megfogalmazásban, a legkritikusabb pontokon történő, leghatékonyabb beavatkozás érdekében. A területfejlesztési politika tárgyát képező területi rendszer sok eleme ugyanis nem az absztrakt gazdasági-szociális „terekben” jeleníthető meg a leghatékonyabban, hanem a földrajzi tér egyes vagy típusos egységeiben, tájakban, térségekben.

Nyilvánosság, partnerség elve

A nyilvánosság és a részvétel a területfejlesztési politikában különös hangsúlyt kap. A nyilvánosság területfejlesztési politikai sajátossága, hogy a területi hierarchia legkülönbözőbb szintjein és helyein meg tudja szólítani a közvéleményt. A szubszidiaritást igénylő kezdeményezés esetében a különböző szintű területi szervek vertikális partnersége szükséges.

Területi harmónia elve

A területfejlesztés során arra is figyelemmel kell lenni, hogy a helyi társadalom és a szolgáltatásokat igénybe vevők meghatározó státuszcsoportjai (állandó lakosok, üdülő tulajdonosok, külföldi ingatlantulajdonosok, helyi-, és szezonálisan jelen levő, illetve a különböző működési nézeteket valló, eltérő menedzsment-szemléletű vállalkozások, bel-, és külföldi turisták, stb.) közti harmónia is hosszútávon biztosítható legyen. Mivel a harmónia csak olyan térség sajátja, amelyben az egyenlőtlenségek mértéke minimális, ezért törekedni kell a területileg kiegyenlített és társadalmilag is igazságos hosszú távú térségfejlesztésre.

Tolerancia

Az etnikai és kulturális különbségeket magukon viselő státuszcsoportok szimbiózisa csak úgy tartható fenn, ha a helyi társadalom szövetén belül megfigyelhető másságok kölcsönösen megismerhetővé és egymás részéről átjárhatóvá válnak.

Esélyegyenlőség

Az infrastrukturális ellátottság és a tudáshoz való hozzáférés mellett a hagyományos célcsoportok problémáinak kezelésén túl az esélyegyenlőség biztosítása terén ez a folyamatosan zajló akadálymentesítési beruházások mielőbbi végrehajtása mellett jelenti azt is, mindenki hozzáférjen a számára hasznosnak tartott települési információhoz.

Identitás

A társadalmi identitás jellemzője egyrészt a térséghez, településhez kötődés, másrészt a területi identitás a fenntartható térségfejlesztés egyik belső erőforrása is, csakúgy, mint a természeti erőforrások, például az energiahordozók, a nyersanyagvagyon, a megfelelő éghajlat, vagy a humán erőforrások.

Átláthatóság, monitoring és értékelés elve

A területfejlesztési tervezés, -végrehajtás nem epizodikus tevékenységek együttese, hanem állandó folyamat, mely a térségek társadalmi-gazdasági-környezeti rendszereiben spontán, a beavatkozások vagy a globális trendek eredményeként jelentkező változásokhoz idomul. E folyamat visszacsatolásokkal ciklusokba rendeződik, a tervezési, a végrehajtási, és azok nyomán követésére irányuló értékelési tevékenységek szünet nélkül, átfedésekkel követik egymást.

2. Stratégia

A jövőkép megvalósulását meghatározó célok, fejlesztési irányok meghatározása azért kiemelkedően fontos, hogy az azok megvalósításán dolgozók - a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága - világos és egyértelmű célok érdekében dolgozhassanak együtt.

E fejezetben tehát megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok melyek megvalósulása révén elérhető a fentiekben felvázolt jövőkép.

2.1. A rövid, közép- és hosszútávú területi, tematikus és ágazati fejlesztési célok meghatározása

Átfogó fejlesztési célok:

A jellegzetes táji-, természeti adottságok, a településkarakter harmóniájának megőrzése

- Ehhez meg kell őrizni és tovább kell fejleszteni, gyarapítani mindazon természeti, lakókörnyezeti értékeket, amelyek miatt vonzó ez a település

Polgárai számára hosszú távon is élhető település maradjon a mezőgazdaságban aktív vállalkozásokkal együttműködve

- Biztosítani kell, hogy minden szolgáltatás, amely a XXI. században elvárható, az helyben vagy elérhető közelségben, a szomszédos településekkel összefogva a lakosság rendelkezésére álljon.
- A település mezőgazdasági adottságaiban lehetőséget megtaláló vállalkozások segítése.

2.1.1. Hosszútávú fejlesztési célok

Helyi gazdasági fejlesztése:

- Minőségi mezőgazdasági fejlesztések elősegítése
- Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése

Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

- Helyben maradás támogatása

Infrastruktúra fejlesztése

- Új lakóterületek infrastruktúrájának kialakítása

Épített környezet fejlesztése

- Településarculat javítása
- További lakóterületek kijelölése, belterületbe vonás

Tájpotenciál fenntartása, erősítése

- Tájhasználati arányok optimalizálása

2.1.2. Középtávú fejlesztési célok

Helyi gazdaság fejlesztése

- Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése
- Minőségi mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések elősegítése

Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

- Közösségi szolgáltatások fejlesztése

Infrastruktúra fejlesztése

- Gáz, villamosenergia ellátás bővítése
- Közvilágítás fejlesztése
- Telefon, internet szolgáltatások bővítése

Épített környezet fejlesztése

- Önkormányzati épületeknek energia hatékony fejlesztése
- Településarculat javítása szabályozással

Tájpotenciál fenntartása, erősítése

- Táj adottságok kiterjedt védelme

2.1.3. Rövidtávú fejlesztési célok

Helyi gazdaság fejlesztése

- Helyi vállalkozások támogatása
- Minőségi mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések elősegítése

Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

- Önkormányzati Intézmények humán erőforrás fejlesztése

Infrastruktúra fejlesztése

- Közúthálózat fejlesztése
- Járdarendszer bővítése
- Csapadékvízvezetés fejlesztése
- Vízvezetékrendszer fejlesztése
- Szennyvízcsatorna rendszer fejlesztése

Épített környezet fejlesztése

- Zöldfelületi rendszer fejlesztése
- Településarculat javítása

Tájpotenciál fenntartása, erősítése

- A természet és környezetvédelem tudatosítása
- Táj adottságok kiterjedt védelme

2.2. A településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggéseinek vázlata

Átfogó jövőkép			
Sárkeszi község harmóniában a természettel biztosítja polgárai számára a komfortos életminőségét, és vonzó település a mezőgazdasághoz kapcsolódó befektetők számára!			
Átfogó fejlesztési célok			
A jellegzetes táji-, természeti adottságok és a településkarakter harmóniájának megőrzése Polgárai számára hosszú távon is élhető komfortos település legyen, a mezőgazdaságban aktív vállalkozásokkal együttműködve			
Tervezett ütemezés	Rövidtávú	Középtávú	Hosszútávú
Fejlesztési területek			
HELYI GAZDASÁG FEJLESZTÉSE	Helyi vállalkozások támogatása Minőségi mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések elősegítése	Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése Minőségi mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések elősegítése	Minőségi mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések elősegítése Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése
KEDVEZŐ TÁRSADALMI FOLYAMATOK FENNTARTÁSA	Önkormányzati Intézmény humán erőforrás fejlesztése	Közösségi szolgáltatások fejlesztése	Helyben maradás támogatása
INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE	Közúthálózat fejlesztése Járdarendszer bővítése Csapadékvízvezetés fejlesztése Vízvezetékrendszer fejlesztése Szennyvízcsatorna rendszer fejlesztése	Gáz, villamosenergia ellátás bővítése Közvilágítás fejlesztése Telefon, internet, kábeltelevízió szolgáltatások bővítése	Lakóterületek infrastruktúrájának kialakítása
ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	Zöldfelületi rendszer fejlesztése Településarculat javítása	Önkormányzati épületeknek energia hatékony fejlesztése Településarculat javítása	Településarculat javítása További lakóterületek kijelölése, belterületbe vonás

TÁJPOTENCIÁL FENNTARTÁSA, ERŐSÍTÉSE	A Természet és környezetvédelem tudatosítása	Táji adottságok kiterjedt védelme	Tájhasználati arányok optimalizálása
	Táji adottságok kiterjedt védelme		

TERVEZETT FEJLESZTÉSEK

1. HELYI GAZDASÁG FEJLESZTÉSE	4. ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE
1.1. Helyi vállalkozások támogatása	4.1. Zöldfelületi rendszer fejlesztése
1.2. Minőségi mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések	4.2. Településarculat javítása
1.3. Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése	4.3. Önkormányzati épületeknek energia hatékony fejlesztése
1.4. Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése	4.4. További lakóterületek kijelölése, belterületbe vonás
2. KEDVEZŐ TÁRSADALMI FOLYAMATOK FENNTARTÁSA	5. TÁJPOTENCIÁL FENNTARTÁSA, ERŐSÍTÉSE
2.1. Önkormányzati intézmény humán erőforrás fejlesztése	5.1. A természet és környezetvédelem tudatosítása
2.2. Közösségi szolgáltatások fejlesztése	5.2. Táji adottságok kiterjedt védelme
2.3. Helyben maradás támogatása	5.3. Tájhasználati arányok optimalizálása
3. INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE	
3.1. Közúthálózat fejlesztése	
3.2. Járdarendszer bővítése	
3.3. Csapadékvízvezetés fejlesztése	
3.4. Vízvezetékrendszer fejlesztése	
3.5. Szennyvízcsatorna rendszer fejlesztése	
3.6. Gáz, villamosenergia ellátás bővítése	
3.7. Közvilágítás fejlesztése	
3.8. Telefon, internet, kábeltelevízió szolgáltatások bővítése	
3.9. Lakóterületek infrastruktúrájának kialakítása	

A tervezett fejlesztések térbeli ábrázolását az 1. melléklet tartalmazza

2.3. Az integrált és tematikus beavatkozási területeknek a meghatározása

A tervezett fejlesztési célok eléréséhez, megvalósításához szükséges beavatkozási területek:

- Településszerkezet és építési hagyományok megőrzése
- Természeti környezet védelme környezetkárosítások felszámolása
- Településkép, épített környezet folyamatos javítása

- Oktatás, Kultúra, Sport, Egészségügyi és Szociális ellátás fejlesztése
- Turizmus kisléptékű fejlesztése
- Járási, mikro térségi együttműködések kialakítása fejlesztése

2.4. Az épített és természeti örökség védelme követelményeinek meghatározása

Sárkeszi Község Önkormányzata a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényi kötelezettségének eleget téve a 142/2017. (XII. 12.) önkormányzati határozatával elfogadta Sárkeszi Településképi Arculati Kézikönyvét (TAK) és megalkotta Sárkeszi Község Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.14.) önkormányzati rendeletét (TR). A rendelet lehatárolta a településképi szempontból meghatározó területeket és azokra szabályokat fogalmazott meg. A rendelet a településképi követelmények meghatározása mellett szabályozza az egyes sajátos berendezések (pl. reklámok, reklámhordozók), műtárgyak elhelyezésének feltételeit is. A kézikönyv tartalmazza a település építészeti örökségének és az eltérő karakterű településrészek bemutatását is. A kézikönyv a helyi településképi rendelet megalapozására szolgál, folyamatosan bővíthető, fejleszhető, ahogyan a település is formálódik, változik, fejlődik.

Sárréti Tájvédelmi Körzet a közigazgatási területet érinti a vasúttól északra eső területen.

A tájvédelmi körzet a Séd-Nádor-Gaja vízgyűjtőjén helyezkedik el. A Sárrét mintegy 12 km hosszú és 5-8 km széles lápmedencéjének legfontosabb geológiai értéke a változatos rétegösszetétel. A kétszáz évvel ezelőtt is meglévő, ritka fajokban gazdag lápvilágnak ma csupán maradványait találhatjuk meg a térségben.

A tájvédelmi körzet fokozottan védett részén még megmaradtak a láprétek jellemző fajai. A terület döntő hányada gyeper. Az alárendelt szerepű szántók nagy részén is megszűnt a szántóföldi gazdálkodás.

Sárkeszi érintett a Natura 2000 hálózathoz tartozó Sárrét néven jelölt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területtel, valamint része az országos ökológiai hálózatnak. A külterület jelentős része az országos tájképvédelmi területtel érintett. Ezen a területen a tájbaillesztés szabályainak megállapítása fontos.

2.5. A fejlesztési célok megvalósításához szükséges céladatok

2.5.1. Társadalmi adatok

A településterv részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek

- népesség prognózis
- korosztályos adatok

A település társadalmára vonatkozó adatok és tények a fejlesztési tervet megalapozó vizsgálati munkarész 1.5 fejezetében részletesen kifejtésre kerültek.

2.5.2 Gazdasági adatok

A településterv részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek

- Ingázók száma

- Településüzemeltetés adatai
- Jövedelmek megoszlása
- Gazdasági ágazatok jelenléte
- Turizmus adatai

A gazdasági adatok részletezését a megalapozó munkarész 1.9 és 1.10. fejezetei tartalmazzák

2.5.3 Környezeti adatok

A településterv részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek:

- Tájhasználat, tájhasználati konfliktusok
- Telekstruktúra
- Védett természeti területek elhelyezkedése, átlag feletti minőségi osztályú területek
- Zöldterületek adatai
- Önkormányzati vagyonkataszter
- Közlekedési infrastruktúra, forgalmi adatok
- Közmű infrastruktúra
- Környezetvédelmi terhelési adatok

A szükséges adatok és tények a fejlesztési tervet megalapozó vizsgálati munkarész 1.5-1.14 fejezeteiben részletesen kifejtésre kerültek.

A területfelhasználások térbeli ábrázolását a 2. melléklet tartalmazza

3. Cselekvési program

3.1. Helyi gazdaság fejlesztése

3.1.1. Helyi vállalkozások támogatása

A helyi vállalkozások támogatása, érvényesülésének segítése érdekében össze kell állítani az ún. Vállalkozói térképet, mely tartalmazza, hogy a településen mely vállalkozások mivel foglalkoznak és milyen címen található a telephelyük.

Az Önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak.

3.1.2. Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése

A termékek termőhelyen történő tárolása és feldolgozása érdekében olyan szabályozórendszert kell kialakítani a településrendezési tervekben, mely a környezet- és természetvédelem érdekeinek előtérbe helyezése mellett lehetőséget teremt építmények elhelyezésére is a külterületen. A feldolgozott terményeket a faluban házi készítményként lehet értékesíteni. Ez hozhatja magával a különböző márkák kialakításának igényét létrehozva egy közösségi értékesítési hálózatot, ami diverzifikáltan biztosítja az ezzel foglalkozó vállalkozások bevételeit.

3.1.3. Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése

A településen jelen vannak mezőgazdasági vagy ahhoz köthető mikro- és kisvállalkozások. Ipari tevékenység csekély, szolgáltatási területen jelennek meg még kis mértékben főleg egyéni vállalkozások. A lakosság egy jelentős része a környező nagyobb városokban talált munkát. Főleg az idegenforgalmi (szállásadás, alapellátás, kerékpár kölcsönzés, stb) szegmensben jöhetnek létre ilyen vállalkozások.

3.1.4. Minőségi mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések elősegítése

- Diverzifikációs tevékenységek támogatása
- Alternatív mezőgazdasági rendszerek bevezetésének támogatása

3.2. Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

3.2.1. Önkormányzati Intézmény humán erőforrás fejlesztése

Az önkormányzatok problémamegoldó képessége még létezik, és ebben kiemelkedő szerepe van a polgármesternek és az önkormányzati képviselőknek. A községi településfejlesztés szempontjából kiemelkedő fontosságú, hogy a kistelepülés együttműködjön a szűkebb, tágabb környezetével. Ehhez azonban annak a felismerésére van szükség, hogy a közösségek együtt alkalmasabbak, erősebbek és hatékonyabbak tudnak lenni.

3.2.1. Községi szolgáltatások fejlesztése

Cél, hogy a település lakói minél több olyan eszköz és módszer birtokába jussanak, melyek abban segítik őket, hogy saját meglévő kapacitásaik és erőforrásaik használatával, valamint a közvetlen környezetükben meglévő nem direkt pénz jellegű erőforrások felkutatásával és felhasználásával stabilizálják vagy akár kiterjesszék működésüket és tevékenységeiket. A községi alapokon szervezett és működtetett szolgáltatások (tevékenységek) jóval időtállóbbak és fenntarthatóbbak a projekt-, illetve pályázati alapú szolgáltatásoknál. Akkor községi alapú a szolgáltatás, illetve a szolgáltatás működtetése, ha a szükséges erőforrások megszervezése is a közösségépítés eszköze. Alapja tehát a közösség, illetve tagjai által birtokolt erőforrások megosztása, a hozzáférés biztosítása annak érdekében, hogy jobban hasznosuljanak.

3.2.3 Helyben maradás támogatása

A településrendezés eszközeivel biztosítani kell önkormányzati lakótelkeket a helyben maradó és a betelepülni szándékozók részére. Ki kell dolgozni új lakóingatlanok kialakításának lehetőségét, a közművesítésnek és a megvásárlásnak kedvező finanszírozási formáját.

3.3. Infrastruktúra fejlesztése

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését, adják a gazdaságfejlesztés alapját. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Ezért az Önkormányzat fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csapadékvíz elvezető rendszer, felszíni vízelvezető árok és zárt csapadékvíz hálózat bővítését, kiépítését. Továbbá fontos a vízvezeték- és szennyvízcsatorna rendszer, a villamos energia, gáz, közvilágítás és egyéb telefon, internet, kábeltelevízió szolgáltatások biztosítása, bővítése, fejlesztése.

3.4. Épített környezet fejlesztése

3.4.1. Zöldfelületi rendszer fejlesztése

A zöldterületek fejlesztésénél törekedni kell arra, hogy fenntartásuk gazdaságosan, minél kevesebb élő munka alkalmazásával elvégezhető legyen. Támogatni kell a ligetszerű zöldterületek kialakítását, fontos figyelembe venni a település domborzati adottságait.

3.4.2. Önkormányzati épületének energia hatékony fejlesztése

Az épületek energetikai fejlesztése a fenntarthatóság és a környezetvédelem szempontjából is elengedhetetlen. Az energetikai fejlesztések a gazdasági programmal összhangban pályázati támogatás igénybevétele mellett kiemelt fontossággal bírnak. Javasolt fejlesztési irány a légszennyezés mérséklésére és a szén-dioxid kibocsátás csökkentésére az alternatív energiaforrások minél nagyobb arányban történő bevonása, illetve támogatása. Az önkormányzati épületben fokozatosan át kell térni a megújuló energiaellátásra.

3.4.3. Településarculat javítása

Lakókörnyezetünk színvonala életünk minőségének meghatározó eleme. Ehhez a természeti értékek mellett az épített környezet, az utcák, terek szépsége, korszerűsége nagymértékben hozzájárul. Az elkészült és elfogadott arculati kézikönyv fontos iránymutatást ad az épített környezet szabályozásában. A leírtaknak vissza kell köszönni a település alkotta jogszabályokban.

3.5. Tájpotenciál fenntartása, erősítése

3.5.1. A Természet és környezetvédelem tudatosítása

A fenntarthatóság hosszú távú biztosítása érdekében fontos cél a feltörekvő nemzedékek érzékenyítése, a szemléletformálás. Ennek segítségével szélesebb körök szeme irányítható a jó környezeti állapot megőrzésének fontosságára, a környezeti elemek és természeti értékek védelmére.

3.5.2. Táj adottságok kiterjedt védelme

Talajvédelem

A fenntarthatóság, a hosszú távú földhasználat alapvető követelménye a talaj védelme, mely nemcsak a műtrágyák használatának visszaszorítását jelenti. A talaj minőségi és mennyiségi védelme magában foglalja a korlátozott vegyszerhasználat mellett a táblaméretek csökkentését, mezővédő erdősávok hálózatának létrehozását és fenntartását is.

3.5.3. Tájhasználati arányok optimalizálása

Meg kell határozni a tájjelleg helyi jellemzőit, a tájjelleg megőrzendő elemeit, elem-együtteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. A tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében a helyi építési szabályzatban meg kell határozni a területhasználatra és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó szabályokat.

3.6. Fejlesztési célok anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének, illetve nem akadályozza a fenntartható fejlődésnek.
- A Képviselőtestület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a lehető legnagyobb összegű támogatást kapja).
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.
- A Képviselőtestület körültekintően jár el akkor, ha az Önkormányzat működtetése, illetve fejlesztése hitelfelvétel mellett valósítható meg.
- Törekszik a megújuló energiák hasznosítására, amellyel hosszú távon biztosítható a működtetési költségek csökkentése.